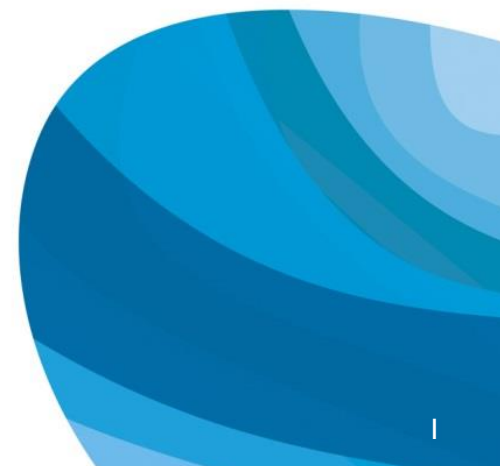

Kulttuurisuunnitelman esittely ja luonnosversio

11.9.2017

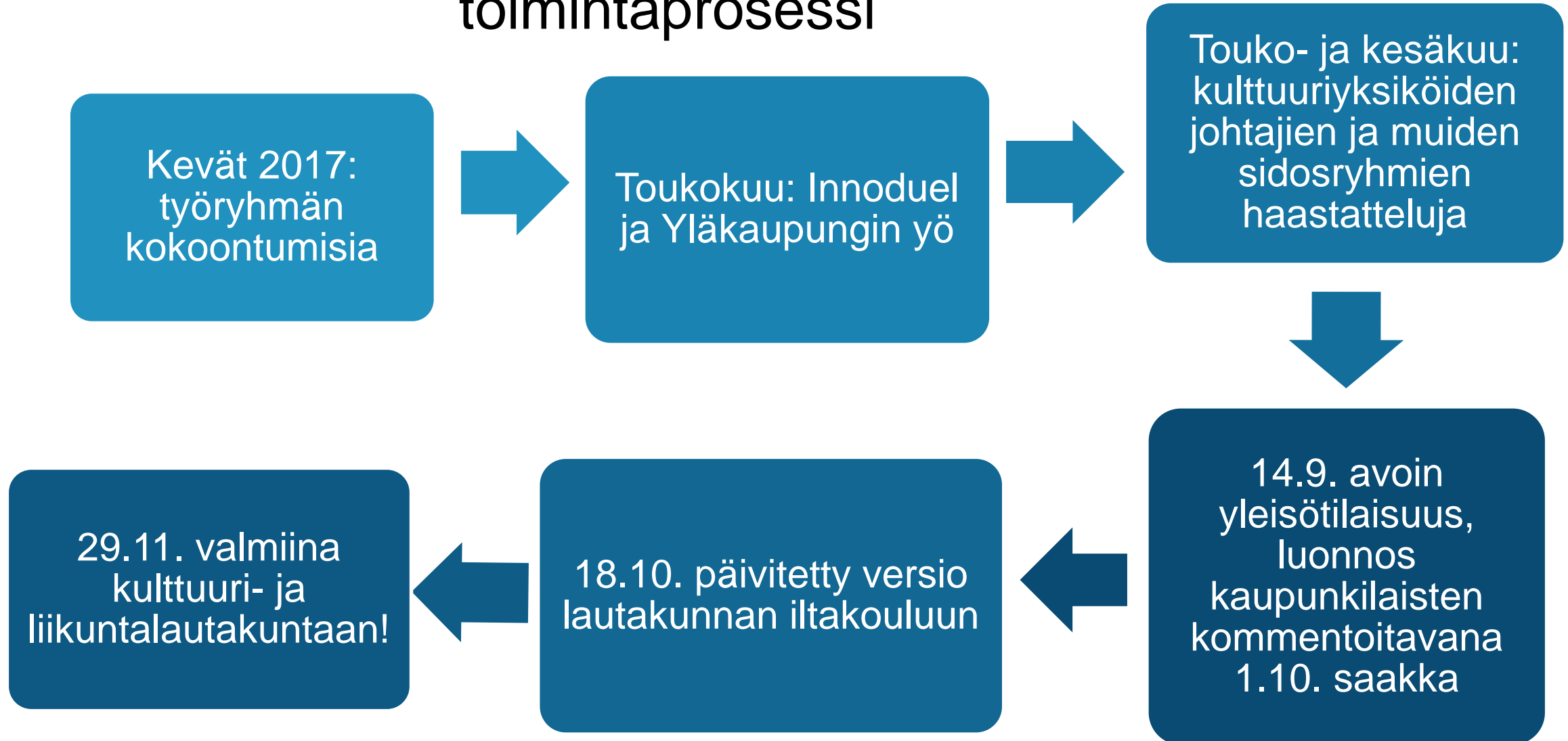
JYVÄSKYLÄ

Kulttuurisuunnitelman taustakokoonpano

- Taustalla on Jyväskylän kaupungin kulttuuritoimijoista koostuva työryhmä: palvelujohtaja Ari Karimäki, museotoimenjohtaja Heli-Maija Voutilainen, teatterinjohtaja Hilikka Hyttinen, Jyväskylä Sinfonian intendentti Emma Anttila, kansalaisopiston rehtori Sini Louhivuori, kirjastotoimenjohtaja Seija Kuisma-Laitinen ja viestintäpäällikkö Antti Laukkarinen.
- Lisäksi kulttuuri- ja kehittämispäällikkö Mari Aholainen oli mukana ennen opintovapaalle jäämistään.
- Kulttuurisuunnitelmaa koostaa kulttuuripalveluiden harjoittelija, kulttuuripolitiikan opiskelija Heidi Jäntti.

Kulttuurisuunnitelman toimintaprosessi

Kaupunkilaisten osallistuminen prosessiin

- Ensimmäisessä vaiheessa kaupunkilaiset osallistuivat suunnitelman tekemiseen vastaamalla Innoduel-työkalulla tehtyyn kyselyyn 20. – 28.5.
- Innoduelilla saatiin kehittämissideoita kaupungin kulttuuritoimintojen suunnitteluun sekä perspektiiviä siihen, mitä Jyväskylän kulttuurikentän tulevaisuudessa nähtiin tärkeänä.
 - Tuloksista löytyy kooste *Innoduel-kyselyn satoa* kulttuuripalveluiden sivuilta>kulttuurisuunnitelma>kaupunkilaisten osallistuminen
- Luonnos julkaistaan 11.9. kulttuuripalveluiden sivuilla.
- Kaupunkilaisille järjestetään avoin yleisötilaisuus 14.9. klo 18-20 Minnansalissa, missä kommentoidaan suunnitelman luonnosta.
- Yleisötilaisuuden jälkeen luonnokseen voi jättää sähköisesti kommentteja otakantaa.fi -verkkopalvelussa 1.10. saakka. Kulttuuripalvelujen nettisivuilta löytyy myös linkki kommentointiin.
- Kommentointipyyntöjä lähetetään keskitetysti myös mm. eri kulttuurialan toimijaryhmille Jyväskylässä.

Kulttuurisuunnitelman luonnosversio

Jyväskylän kulttuurisuunnitelma

- Helposti päivittyvä, tiivis suunnitelma, jossa on selkeät suuntaviivat ja tavoitteet **kulttuurikaupunki Jyväskylälle** tulevalle vuosikymmenelle.
- Toimii pohjana tulevaisuuden kulttuuripoliittisille päätöksille ja linjauksille kaupungin kulttuuritoiminnassa, mutta myös innoittajana tulevaisuuden kysymyksistä ja kehityksestä muille Jyväskylän kulttuurisektorin toimijoille (mm. kulttuuriyhdistyksille, -järjestöille ja -verkostoille sekä kulttuurialan yrittäjille).
- Rakentaa kaupungin yhteistä kulttuurivisiota tiivistämällä toimijoiden keskinäistä **yhteistyötä** sekä osoittamalla **4 strategista tulevaisuuden pääkehittämiskohdetta**, joiden avulla Jyväskylän kulttuurielämä pysyy tulevaisuudessakin elinvoimaisena ja vireänä.
- Kulttuurisuunnitelman esittämien linjausten käytännön toimenpiteet tarkentuvat seuraavien vuosien toiminnan suunnittelussa.

Visio kulttuurikaupungista

- Taide, kulttuuri ja kulttuuriperintö toimivat kaupunkilaisten arjessa **oppimisen, kasvun, sivistyksen ja hyvinvoinnin lähteenä.**
- Jyväskylän kulttuurielämän vahvuus on vireä ja jatkuvasti uusiutuva ruohonjuuritason kulttuuritoiminta, joka resonoi arjessa laituskulttuurin kanssa. Tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että molemmat kehittyvät entistäkin vahvemiksi.
- Jyväskylän profiloituu vahvemmin **kulttuurikaupunki Jyväskylänä** - kulttuuriystävällisenä ja taiteellisesti korkeatasoisena kaupunkina, jonne saapuu ihmisiä kulttuurin takia.
- Kulttuuri ja kulttuuriympäristö nähdään tärkeänä **kaupungin imagon ja kaupunkikeskustan kehittäminen kannalta.**
 - Tarjotuilla kulttuuripalvelulla ja kulttuuriympäristöllä on suora yhteys Jyväskylästä saatuun mielikuvaan niin kaupunkilaisille kuin kaupungissa vierailijoille. Tulevaisuuden isojen muutosten, kuten maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollonuudistuksen; vuoksi kulttuuripalveluiden merkitys kaupungin toiminnassa ja sen vetovoimassa kasvaa. Kulttuurilla ja taiteella on myös suuri merkitys keskustan kehittämisen, houkuttelevuuden ja elinvoimaisuuden kannalta.

Kulttuurikaupunki Jyväskylälle on tärkeää

- **Rohkeus:** Jyväskylässä on uskallusta, rohkeutta ja avoimuutta olla edelläkävijöitä ja kokeilla uusia avauksia kulttuurin saralla. Ennakkoluulottomilla ratkaisuilla häivytetään raja-aitoja ison ja pienen mittakaavan kulttuurin välillä.
- **Hyvinvointi:** Kulttuurikaupunki Jyväskylä on toimija, joka edesauttaa asukkaidensa hyvinvoinnin rakentumista paikallisesti ja alueellisesti kulttuurin keinoin.
- **Yhteistyö:** Eri kulttuuritoimijoilla on omat vahvat osaamisalueensa, mutta yhdessä on mahdollista saada aikaan enemmän. Kollektiivisilla suuntaviivoilla ja lisäarvoa tuovalla yhteistyöllä haetaan synergiaa ja vaikuttavuutta, joka tuottaa uusia ja idearikkaita kulttuurialan toimintamalleja ja –verkostoja Jyväskylään. Yhteistyö näkyy mm. laajentuvana yhteisviestintänä ja –markkinointina, jolla saadaan kulttuurielämälle vahvempaa näkyvyyttä kaupungin sisällä ja sen ulkopuolella.

Kulttuurikaupungin tulevaisuuden
kulmakivet: 4
pääkehittämiskohdetta

1) Palvelujen kohdentaminen

- Kaupungin kulttuuriyksiköt tiivistävät yhteistyötään palveluiden tuottajina ja jatkossa **panostetaan ja profiloidaan enemmän toimintaa kolmelle seuraavalle kohderyhmälle:**
 - 1) Kulttuuripalveluja vähän käyttävät: [Kipinä-edun](#) ja [kulttuuriluotsauksen](#) kautta houkutellaan etenkin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaita kulttuurin pariin. Kehittämällä tukitoimintoja tälle kohderyhmälle lisätään osallisuutta, saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta kulttuuripalvelujen parissa sekä tuetaan hyvinvointia kulttuurin keinoin.
 - 2) Aktiiviset taiteen ja kulttuurin kuluttajat: tarjotaan laajemmin tietoa ja mahdollisuuksia erilaisista osallistumisen tavoista niin yleisötyön kuin omaehtoisen ”kulttuuriaktiivisuuden” kentällä. Innokkaat kulttuurin harrastajat ja vapaaehtoiset nähdään yhteisöllisyyden luojina ja positiivisena resurssina.
 - 3) Lapset ja nuoret: kulttuuri tuodaan tasapuolisesti osaksi jokaisen peruskoululaisen lapsen ja nuoren arkea. Kulttuuriopetus suunnitelma Kompassi on palvelu, jonka avulla lasten ja nuorten kulttuurin saavutettavuutta parannetaan koko Jyväskylän alueella. Kompassilla tarjotaan ajankohtaisia kulttuurimuotoja useiden eri toimijoiden yhteistyöllä.
- Palvelujen kohdentaminen näkyy myös toimivina, **mietittyinä kokonaisuuksina sekä yksiköiden välisenä yhteistoimintana ja –markkinointina**, joka ylittää kulttuurirajoja. Kulttuurin kärkikohteita nostetaan esiin ja muotoillaan eri kohderyhmille niin, että kulttuurikaupunki Jyväskylä kehittyy myös elinkeinopoliittisesti ja matkailullisesti.

2) Kulttuuritoimijoiden tilat ja niiden toiminnallinen kehittäminen

Linjoja tilakysymyksien ratkaisemisessa

- Tila-asioiden kehittämisessä huomioidaan useita kohderyhmiä ja toimintoja: mm. erilaiset asiakasryhmät, kaupunkilaiset sekä tapahtumapalvelut.
- Konkreettiset tilaratkaisut pohjaavat kulttuuriyksiköiden toiminnan kehittämisestä syntyneistä tarpeista - **sisältö ja toiminnan seinät kulkevat rinta rinnan**. Hyvinvoivat kulttuurilaitokset ovat kulttuurisektorin toiminnan pohja ja niiden toimintaa on parasta kehittää **ajamukaisissa ja toimivissa tiloissa**.
- Tilakysymyksissä pitkän kehityksen tavoitteena on **kaupunkikeskustan elävöittäminen ja kehittäminen kulttuurin keinoin**. Kulttuurilaitosten viihtyvyyteen ja toimivuuteen panostamisen lisäksi myös niiden ulkopuolella olevaa tilaa estetisoidaan ja virkistetään tarjoamalla jatkossa lisää paikkoja katutaiteelle ja muraaleille.
- Kulttuurialan 3. sektorin toimijoita (järjestöt, yhdistykset & yhteisöt) huomioidaan tarjoamalla heille toimintaan sopivia tiloja, jotka eivät rajoita toimintamahdollisuuksia, vaan sopivat tarpeisiin. Kaupungin kulttuuritoimijoita lähellä olevilla tiloilla voidaan syventää myös yhteistyötä.
- Tilojen kehittämisessä löydetään toimijat, jotka voisivat tulevaisuudessa tehdä **syvempää yhteistyötä ja toimia saman katon alla**.
- Kestävä kehitys: ”uutta ei rakenneta uuden takia”
- Kulttuurin tilakysymyksissä jatketaan Kankaan alueella hyväksi havaittujen toimintamallien hyödyntämistä - kannatetaan mm. **taiteen (ja kulttuurin) prosenttiperiaatetta** – osa rakennushankkeiden määrärahasta suunnataan taide- ja kulttuurisisältöihin.
- Kulttuuriympäristöarvojen huomioiminen nähdään tärkeänä osana laajempaa tilakokonaisuutta.

Tilojen tulevaisuus toiminnallisesti

- Tilat ovat kaupunkilaisille **avoimia, esteettömiä** ja sijaitsevat helposti saavutettavissa paikoissa. Ne ovat houkuttelevia, **yhteisöllisiä 'olohuoneita' ja kohtauspaikkoja** opiskella, viettää aikaa ja harrastaa joko yksin, perheen tai ystävien kanssa. Kulttuuripalveluiden tilat tarjoavat yhteisöllistä ja sosiaalista vastapainoa kaupallisten palveluiden ja yksilökeskeisen toiminnan rinnalle.
- Tilojen avoimuutta tuetaan mahdollisimman **laajoilla aukioloilla**, jotka palvelevat Jyväskylän asukkaita paremmin ja ovat houkuttelevia myös kaupungissa vierailijoille.
- Tilat ovat **monikäyttöisiä**, helposti muunneltavia ja kannustavat rajoja ylittävään yhteistyöhön ja –tapahtumiin eri toimijoiden välillä.
- Tilat soveltuvat lisääntyneen yleisötyön ja kasvavan tapahtumatuotannon tarpeisiin – mm. helposti mukautettavissa olevien ryhmätilojen määrä lisääntyy.
- Osassa kulttuurilaitoksia digitaalisuus vähentää kokoelmien säilyttämistarvetta, mutta yleisölähtöisen toiminnan määrä lisääntyy → kulttuuripalveluiden yhteyteen syntyy tiloja kaupunkilaisille sekä erilaisille 3. ja 4. sektorin toimijoille **järjestää omaehtoista toimintaa ja erilaisia tapahtumia**.
- Toiminta laajenee nykyisten tilojen ulkopuolelle: lisääntyvän pop up -toiminnan kautta paikkasidonaisuus vähenee. Samaan aikaan **digitaalisuuteen panostamalla** voidaan tarjota striimattuja konsertteja, yleisöluentoja ja esityksiä kulttuurilaitosten seinien ulkopuolelle.
- Saavutettavat tilat mahdollistavat ikääntyvän väestön ja erityistarpeellisten huomioimisen entistä paremmin.
- Tilat tarjoavat kokonaisuudessaan **kulttuurielämyksiä ja -palveluita**, jotka vaikuttavat positiivisesti kaupunkilaisten arjen hyvinvointiin ja elämänlaatuun.

Kulttuuritoiminnan tilat

alustavaa pohdintaa

- **Ruusupuisto:** Keski-Suomen museo ja Alvar Aalto -museo muodostavat yhteisen, tiiviin Ruusupuiston museokeskittymän museoiden välille rakennettavan nivelosan myötä. ”Aalto-informaatiokeskus” profiloituu kulttuuriympäristön ja arkkitehtuurin erityisosajaksi.
- **Musiikkisali:** Jyväskylään rakennetaan ”mahdollisimman älykäs ja soiva sali”
- **Lyseokortteli:** Lähtökohtana on se, että Lyseon luokkatilarakenne sopii parhaiten opetustoimintaan. Esimerkiksi kansalaisopisto ja 3. sektorin kulttuuritoimijat voisivat olla mahdollisina vuokralaisina.
- **Kaupunginteatteri:** Teatterirakennusta kehitetään terasseineen ja lämpiöineen myös kaupunkilaisille avoimeksi tilaksi - ympäri viikon ja vuorokauden, jotta mahdollisimman moni pääsisi nauttimaan Aallon arkkitehtuurista ja teatterin keskeisestä sijainnista myös näytösten ulkopuolella.
- **Pääkirjasto sekä Jyväskylän taidemuseo ja Suomen käsityönmuseo:** Hyötyisivät yhteisestä sijainnista - kaikilla on jatkossa enemmän tarvetta avoimelle, kaupunkilaisille ilmaiselle oleskelutilalle sekä luento- ja ryhmätyötiloille, joissa voidaan järjestää tapahtumia ja vastata kasvaneen yleisötyön tarpeeseen.
- **Villa Rana:** kehittymässä yhdeksi 3. sektorin kulttuuritoimijoiden keskuksesi. Tulevat toimijat: Keski-Suomen elokuvakeskus, Keski-Suomen Tanssin Keskus, Lastenmusiikkiorkesteri Loiskis, Keski-Suomen Kirjailijat ry ja Teatterikone Osk.
- **Kankaan alue:** kaikissa tilasuunnitelmissa huomioidaan alueen samanaikaista kehityskulkua.

3) Elinkeinpolitiikka

- Paikalliset kulttuuritoimijat kehittävät **rohkeammin uutta yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa.**
- Kulttuuripalveluiden toiminnan markkinoiminen pyritään tuomaan jatkossa vahvemmin elinkeinopolitiikan edistämistyöhön mukaan, sillä kaupungin kulttuurielämä on suuri osa Jyväskylän houkuttelevuutta, kasvua ja imagoa.
- **Ruohonjuuritason kulttuuritoimijoiden liikkumavaraa ja toimintamahdollisuuksia tapahtumatuotannossa tuetaan ja helpotetaan.** Yläkaupungin yön tyyppiset ketterät pop up -tapahtumat tuovat kaupunkikulttuuriin elämää, väriä ja vierailijoita. Ne myös tarjoavat helposti lähestyttäviä tapahtumia, jotka vilkastuttavat ja monimuotoistavat Jyväskylän tapahtumakenttää.
- **Alvar Aalto** on kulttuurimatkailun brändikärki tulevaisuudessa: Jyväskylä Alvar Aalto - pääkaupunkina, Ruusupuiston museoiden päivittyminen ”Aalto –informaatiokeskukseksi”, Aalto-kaupunkien verkoston muotoutuminen, Aalto-kohteiden Unescon maailmanperintökohteeksi hakeutuminen ja Aalto Symposiumin kehittyminen lisäävät Aallon näkyvyyttä jatkossa. Muotoilemalla asiakkaille palveluita ja elämyksiä Alvar Aalto ja hänen työnsä avautuvat asiantuntijoiden ilmiöstä kaikille, jotka arvostavat asuinympäristön kauneutta ja sen elämänlaatua parantavia vaikutuksia. Jyväskylä on maailman suurin Alvar Aalto –ulkoilmamuseo!

4) Kulttuuri ammattina

- Jyväskylä profiloituu kaupunkina, jossa on edelleen **tasokas kulttuuri- ja taidealojen koulutus, paljon kulttuurialan ammattilaisia ja yrittäjiä** sekä laajasti töitä heille.
 - Harjoittelupaikat tarjoavat nuorille ponnahduslaudan kulttuuriammatteihin ja oppilaitosyhteistyön kautta nuoret tutustuvat kaupungin kulttuuritoimijoihin.
- **Kulttuurikaupungin yhteiskuntavastuuseen** kuuluu nuorten tietoisuuden kasvattaminen luovasta työstä ja tuotannosta.
- Jyväskylässä nähdään, että **ammattimaisesti ja harrastajavoimin tehty taide täydentävät toisiaan**, siksi yhteistyötä tehdään 3. sektorin kanssa. Kaupungin kulttuuriyksiköt tarjoavat paikkoja niin nuorille kuin vanhemmillekin taide- ja kulttuurialan harrastajille ja ammattilaisille kehittää itseään. Samalla kulttuuriyksiköt saavat uusia ideoita omaan toimintaansa. Yhteistyöllä 3. sektorin kanssa synnytetään uusia tapahtumia ja ideoita sekä tuetaan kaupungin kulttuurielämän moninaisuutta.

JYVÄSKYLÄ